برنجی سنه عدد ۱۴۲

صالی ۲۷ تموز ۱۸۷۶

صباح

محرری : ش. سامی

مدیری : م. امین

بازاردن ماعدا هر کون نشر اولنور. اداره‌خانه و مطبعه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ۲

پوسته اجرتی ویرلمامش مکتوبلر قبول اولنماز. درج اولنمیان مکتوبلر اعاده اولنماز.

سنه‌لکی اوچ مجیدیه – التی ایلغی بر بچق مجیدیه – اوچ ایلغی اوچ چاریك مجیدیه.

بر سنه‌لك پوسته اجرتی ایکی مجیدیه. کتاب اعلانلرینك سطری ۴۰ سائر اعلانلرك سطری ۶۰ پاره

نسخه‌سی ۴۰ پاره

نسخه‌سی ۴۰ پاره

استانبول ۱۸ رجب ۱۲۹۳

دول ثلثهٔ شمالیه اسمنی آلان روسیه ایله آوستریا والمانیا دولتلری پولتیقه‌سنك احوال حاضره‌ده‌کی اهمیتندن دفعاتله بحث ایتدك. بو اوچ دولتك اوروپاجه نفوذی ۱۸۷۰ تاریخندن یعنی فرانسه ایله پروسیه محاربه‌سندن بدأ ایلدی. بو تاریخدن اول اوروپانك موازنه‌سی باشلیجه فرانسه ایله انکلتره‌نك النده ایدی. بیك سکز یوز یتمش محاربه‌سی فرانسه‌یی اوروپانك احوال عمومیه‌سیله اشتغال ایده‌میه‌جك بر حاله کتیردیکی کبی، انکلتره‌یی دخی یالکز احوال عمومیه‌یه قاریشه‌میه‌جق بر حالده براقدی.

او وقت آوستریا ایله روسیه پروسیایه بیوك بر خدمت ایتدیلر، که اوده بیطرف طورمه‌لریدر؛ چونکه روسیه و آوستریا طرف آلمش اوله ایدیلر، هیچ شبهه یوقکه پروسیا نائل اولدیغی غالبیتی قزانمق شویله طورسون، بسبتون محو اوله‌جقدی. پروسیه روسیه و آوستریادن کسب امنیت ایتمه‌دن، فرانسه ایله محاربه‌یه کیریشوب، کندینی تهلکه‌یه قویه‌جق قدر ایشنی بیلمز بر دولت اولمدیغندن، البته محاربه‌دن اول بو ایکی دولت ایله بر مقاوله‌یه کیریشمش، و بیطرف طورمه‌لری ایچون البته اونلره ده بر منفعت کوسترمشدی. روسیه ایله آوستریانك پروسیانك بیومه‌سندن نه فائده‌لری اولور؟ بالعکس کندیلرینی قورقوته‌جق بر قومشو قزاندیلر؛ لکن بوکا مقابل البته بشقه طرفدن بر استفاده امیدی اوله‌جق.

فرانسه ایله پروسیا محاربه‌سنك ختامندن صکره، چوق وقت کچمه‌دن، اوچ ایمپراطورلر صیق صیق ملاقات ایتمکه باشلادیلر. بو ملاقاتلرك موضوع بحثلری نه ایدی؟ پروسیانك بو ایکی دولته بیطرفلغه بدل ایتدیکی وعدلرك صورت حصولندن بشقه بر شی اوله‌مازدی. تا ابتداکی ملاقاتلرنده شرقه متعلق بحثلر کچدیکی سر طوتیله‌مدی ایدی.

بو ملاقاتلرك فعلیاتی بو سنه میدانه چیقدی. هرسك و بوسنه اختلالی، بلغارلرك عصیانی، صربیه و قره طاغك ابتدا پس پرده‌دن و صکره آچیقدن آچیغه اعلان شقاوت ایتملرینی بو ملاقاتلرله بسبتون مناسبتسز عد ایده‌میز. قونت آندراشینك اخطارنامه‌سیله برلین لایحه‌سی بوکا بر دلیل علنیدر.

نتیجه حاصل اولمق اوزره ایکن، دولت عثمانیه‌نك واسطهٔ سلامتی اولان تبدل خلافت وقعهٔ عظیمه‌سی ظهور ایتدی. بو وقعه‌نك دولت عثمانیه‌نك سلامت مجسمه‌سی اولدیغی، و دولت عثمانیه علیهنده قوریلان دوزاقلری محو ایتدیکی بعض طرفلره ایتدیکی تأثیر ایله دخی آکلاشیلیر.

بو وقعهٔ خیریهٔ عظیمه اوروپا پولتیقه‌سنك آلتی سنه‌دن، یعنی فرانسه مصیبتندن بری کسب ایتمش اولدیغی صورته ختام ویردی. بو وقعه‌نك خبری اوروپایه واصل اولور اولماز، احوال سیاسیه بسبتون بشقه بر صورت کسب ایتدی. آلتی سنه‌دن بری اختیار سکوت ایتمش اولان انکلتره قوللرینی صیوه‌رق، کمافی السابق اوروپانك احوال عمومیه‌سنه کیریشدی؛ فرانسه ایله ایتالیا اسکی دوستلرینی بوله‌رق، اوروپایی اوچ دولتك کیفنه تابع براقمقدن ال چکدیلر؛ برلین لایحه‌سی چکمجه‌یه اتلدی. دول ثلثه، سائر دولتلرك رضاسی اولمقسزین، بر شیئه موفق اوله‌میه‌جقلرینی آکلادیلر.

انجق چوق سورمه‌دن یکیدن ملاقاتلر اولدی؛ مأیوسیتدن قورتلمش احبابك اوپوشمه‌لرینه بکزر اوپوشمه‌لر اوپوشلدی؛ عالم سیاستده بر تردد حاصل اولدی. حالا او تردد در کیدیور؛ ایش بونك نتیجه‌سنی آکلامقده قالمشدر.

بو کون نه مایسك اون سکزندن اول اولدیغی کبی، اوروپا پولتیقه‌سنی غصب ایتمش بر اتفاق مثلث وار؛ نه، او تاریخدن صکره اولدیغی کبی اتفاق غربینك اتفاق شمالی‌یی اوروپا پولتیقه‌سندن بیکانه براقدیغی کوریلیور. اتفاق شمالی تکرار جانلاندی؛ لکن اتفاق غربی ده اولمدی؛ ظاهرده‌ده بر اتفاق عمومی کوریلیور. الحاصل بو کونکی حال بر ترددن عبارتدر.

اتفاق مثلث بوکون مقصدینك حصولنه قلیج الده اوله‌رق، چالیشمیور؛ غربی اوروپایی اویاندیرمامغه دقت ایده‌رك، بر آلتدن چالیشیور. لکن بو مقصد حاصل اوله‌بیلیرمی؟ بیسمارق – آلمانیا ایله فرانسه بینندکی محاربه‌ده بیطرف طوردقلرینه مکافاة – اوستریایه بوسنه‌یی و روسیه‌یه کیم بیلیر نه طرفی ویره‌بیلیرمی؟ عثمانلیلرك کسب ایتدکاری قوتله اختلالی باصدیرمقده اولدقلری، و بناء علیه شرقه متعلق بر معاهده عقد اولنسه بیله، عثمانلیلرك منفعتی لهنده اوله‌جغی شویله طورسون، عکسی بیله وقوع بولمش اوله ایدی، اوروپا بلا موجب بلا سبب اوستریانك بوسنه‌یی ضبط

وبر مقدار مهمات عسکریه و سائره ایله یوز رأس صغر اغتنام اولنمشدر . اول کی کون عساکر مرقومه تکرار (زیرواج) باقاننی اوچ قولدن اوروب ، سیاره قولی تصادف ایلدیکی اللی قدر اشقیادن یکرمیسنی تپه لمش ؛ ودرت ایکته لی تفنك ایله بر طاقم اسلحه و بر مقدار جبخانه المشدر .

—

برلیندن آلنان بر تلغرافنامه امپراطور ویلهمك جوجنهایمدن عودتنده اوستریا امپراطوریله بردها کوریشه جکنی صورت موثوقه ده بیان ایدیور .

— ویانه دن ٥ اغستوس تاریخیله النان بر تلغرافنامه یه نظراً ، دولتلرك محاربهٔ حاضره یه مداخله سی حقنده شیوع بولان حوادثك تکذیب اولندیغنی بیان ایدیور .

— بکرشدن النان بر تلغرافنامه مملکتین هیئت مدیرانك استعفاسیله ، دیکرلرینك نصبنی بیان ایدیور .

— بلغراددن ٥ اغستوس تاریخیله آلنان بر تلغرافنامه صربیه ده مجرانك درجهٔ نهایتده واردیغنی واهالینك عسکرك بلا ممانعت کری چکلمسی طابنده بولندیغنی وصربلیلردن پك چوق خلقك سملینه قاچدیغنی بیان ایدیور .

— ودیندن ٥ اغستوس تاریخیله الان بر تلغرافنامه یه نظراً چیرنایف اون ضابطی حمیتسزلك تهمتیله قورشونه دیزمشدر .

— سملیندن ٦ اغستوس تاریخیله چکیلان بر تلغرافنامه یه نظراً ، پرنس میلان طوتدیغی یولك باشه چیقامیه جغنی اکلایه رق طوغریدن طوغری یه باب عالیدن طلب صلح تصورنده بولنمغله ، ریستیج وغرویچ ، میلانی بو تصوردن واز کچیرمك اوزره ، اردوکاهه کیتمشلردر .

— هرسك اشقیاسی طرفندن قره طاغه کوندرلمش اولان لوقا پتقوویچ نام رئیس اشقیا راغوزه ده اوستریا حکومتی طرفندن توقیف اولنمشدر .

— هوجه یکده چیقان مساژه غزته سنك روایتنه کوره ، روسیه طبیه سی معلمرندن (پیروغوف) بالذات صربلیلرك بر خسته خانه سنه کیده جکنی بیان ایلمش ایمش .

هرکس کندی استفاده سنی دوشنور .

— اوستریا غزته لرندن «فرمدنبلاب» ده دیورکه :

«صربیه محاربه سی آوستریا حقنده ظن اولندیغی قدر مضر چیقمدی ؛ بالعکس هر حالده آوستریایه نافع اوله جق بر صورت پیدا ایتدی . پانسلاویزم کیسه یی قورقوده جق بر قوت کوستره مدیکیچون کرك عثمانلیلر غالب کلسین ، وکرك غالبیت صربلیلره قالسین ، ایکی صورتده دخی آوستریا استفاده دن خالی قالمیه جقدر . عثمانلیلر غالب کلیرسه ، هرشی اسکی حالنده (وبزجه صربیه بر ولایت ، وقره طاغ زه بین قضاسنك بر ناحیه سی اوله جق) ؛ هرسکلیلرله بوسنه لیلرله قونت اندراشی نك اخطارنامه سنله برلین لایحه سنده کوستریلان اصلاحات ایله قناعت ایده جکلر . (برلین لایحه سنك غورچاقوفك یازیخانه سنده قالدیغنی ودولت عثمانیه نك کندی امور داخلیه حقنده اخطارنامه قبول ایتمسی دورینك کچدیکنی «فرمدنبلاب» حالا اوکرنه مدیمی ؟) صربیه دخی روسیه پولتیقه سنك کندیسنی وقایه یه مقتدر اوله مدیغنی اکلایه جقدر . حاشا روسیه نك رسمی پولتیقه سنه اعتراض ایستمیز روسیه نك رسمی پولتیقه سی پك بولنده وپك طوغریدر ؛ لکن روسیه ده رسمی پولتیقه نك یاننده بر غیر رسمی پولتیقه واردرکه رسمی پولتیقه دن زیاده قوتلی اولوب ، بیوك پترونك وصیتنامه سنی اجرا ایتمکه چالیشیر ؛ بوده پانسلاویزم پولتیقه سیدر . ایشته صربلیلر بو پولتیقه نك نفوذی کندیلرینك وقایه ایده میه جکنی اکلایه رق ، آوستریایه یناشه جقلر ، وکندیلرینی اوستریادن بشقه حمایه ایده جك بر دولت اولمدیغنی اکلایه جقلردر .

صربلیلر غالب کلوبده ، بوسنه یی ضبط ایدرلرسه ، آوستریا بوسنه کبی قوجه بر قطعه یی صربلیلره براقوبده ، جنوب اسلاولرینك قوت پیدا ایتمسنه مساعده ایده مز ، چونکه اسلاولرك بویله بر قوتی آوستریانك محوینی دعوت ایدر . آوستریا او وقت بوسنه یه عسکر سوق ایتمکه مجبوردر ؛ انجق آوستریا ضبط ایتدکدن صکره ، نه صربیه یه ویرنه دولت عثمانیه یه ، بلکه کندیسی آلیقور (!) بوسنه نك خرستیانلری آوستریایی ترجیح ایتدکلری کبی ، مسلمانلری دخی صربیه یه کچمکدن ایسه ، آوستریایه تبعیت ایتمکی دها ای سورلر . ایتالیا بوسنه نك آوستریایه الحاقنده بر شی دیمز ؛ آلمانیا اوستریا ایله متفقدر ؛ روسیه یوکسا مقابل مکافات ایستیه مز ، چونکه اووقت ایکی متفقنی غائب ایدوب ، یالکز قاله جقدر . بوکا ممانعت ایده جك یالکز مجارلردر ؛ لکن قونت آندراشی یالکز مجارستانك منافعنی دوشونمیه رك اوستریا ومجارستانك منافعنی دوشوندیکندن مجارلرك ممانعتی دخی بر طوتمیه جقدر . بوسنه نك اوستریایه الحاقی اشد لزوم ایله لازم (؟) اولدیغندن اوروپا دولتلری دخی ممانعت ایتمزلر .»

شئونات

ذات حضرت شهریاری اول کی کون بکلربکی سرای همایونی تشریف ایده رك ، اوراده طعام بیوردقلری کبی ، دون دخی «پرتوپیاله» واپور همایونی ایله آی استفانوسه قدر سیر ایتمشلردر .

— دون ذات حضرت صدراعظمی شورای دولت رئیسی ابهتلو دولتلو مدحت پاشا ، طوبخانه مشیری دولتلو رضا پاشا وماليه ناظری دولتلو غالب پاشا حضراتی صدارت عظمی دائره سنده عقد مشورت ایتمشلردر .

— سابق اطنه والیسی دولتلو نصرت

صربیه

صربلیلرك منشأ وتاریخ قدیملری ٠— صربلیلر و خرواتلر ساكن بولندقلری یرلرك اهالئ اصلیه‌سی اولمیوب، قرون وسطاده اوروپایی استیلا ایدن سائر اقوام وحشیه كبی اوروپانك شمال شرقی جهتلرندن چیقمشلردر ٠

صربلیلرله خرواتلرك منشئی روسیه ده كی (قارپات) طاغلریدر ٠ اوروپایه — یعنی شمدی بولندقلری محللره — هجرت ایتمزدن اول تاریخ كندیلرندن یالكز شو قدر معلومات ویریوركه: طاغلرك اوزرنده ساكن بولنانلر (حورب) طاغینه نسبتله (حوربات) یاخود (خروات)، و آلچق یرلرده ساكن بولنانلر (صرب) تسمیه اولنورلردی ٠

میلادك بشنجی عصرنده بو اقوام وحشیه، سائر اسلاو قوملری كبی، بولندقلری محلدن خیمه‌لرینی قالدیره‌رق، روم ایلینك اووقت (داكیا) تعبیر اولنان محله قونمشلر؛ و صربلیلر محل مذكورك شمال شرقی جهتنده یعنی شمدیكی صربیه ایله بوسنه‌نك جهت شمالیهٔ شرقیه‌سنده، خرواتلر وندیك كورفزینك سواحلنده‌كی قیالرده یعنی شمدیكی قره طاغ، هرسك و دالماچیاده مكان طوتمشلردر ٠

بونلرك بوهجرتلری ایكی عصر سوروب، میلادك یدنجی عصری نهایتلرنده قوندقلری محللرك اهالئ اصلیه‌سی اولان اقوام مختلفه‌دن كیمسه قالمیه‌رق، او جهتلك مالك مستقللری اولدیلر ٠

صربلیلرله خرواتلر حكومت تشكیل ایدوب، اقوام متمدنه كبی قانون و نظامله اداره اولنمغه مقتدر اوله‌میه‌رق، (جوپا) تعبیر ایتدكلری هر بر ناحیه‌ده (جوپان) اسمیله بر رئیس بولنوردی ٠ انجق حین حربده جوپانلرك هپسی (وویووده) تعبیر ایتدكلری عمومی بر قوماندانه تابع اولورلردی ٠

(بیزانس) یعنی قسطنطنیه ایمپراطورلغنك بعض كوشه و كنارلرینه تعرض ایتمش اولان (آوار) قومی صربلیلرله خرواتلر طرفندن دفع ایدلدیكی مناسبتله، قسطنطنیه ایمپراطوری بوكا مكافاة صربلیلرله خرواتلرك — كندیسنه منسوب و تابع اولمق شرطیله — یكی وطنلرنده اقامتلرینه مساعده ایلشیدی ٠

صربلیلر اورتودوقس، و خرواتلرك چوغی قتولیك مذهبنی قبول ایتدكدن صكره، چوق سورمه‌دن جمله‌سی برلكده اوله‌رق بر حكومت تشكیل ایدوب، كندی لسانلرنجه حكمدار معناسنه كلن (قرال) عنوانیله بر رئیس پیدا ایتدیلرسه‌ده، بو آرالق برقاچ دفعه روم ایمپراطورلغنك و بلغارلرك تحت تصرفنه كچدیلر ٠

صرب قراللری برآرالق میدان بوله‌رق، آرنؤدلقله تسالیا و ماكدونیانك بر جزئنی ضبط ایتمشلر؛ وحتی ایچلرندن بریسی قسطنطنیه ایمپراطورلغی اوزرینه دخی هجوم ایتمكه تشبث ایتمشیدی ٠ انجق پاپاسلرك و دره بكی حكمنه كچمش اولان جوپانلرك نفوذی و سفاهت و فساد اخلاقك تزایدی چوق كچمه‌دن صربلی و خرواتلرك انقراضنی دعوت ایتدی ٠

صربلیلرك دولت عثمانیه‌نك ید ضبطنه كچمسی ٠— ایشته صربلیلرك بویله بر حال انقراضده بولنه‌رق، حكومتلرندن، رؤسالرندن، بر برلرندن بیزار اولمش، وقسطنطنیه روم ایمپراطورلغیله بوزشمش اولدقلری بر زمانده ایدی، كه عثمانلیلرك سیف جلادتی اقطار عالمه شعاع هیبتنی نشر ایتمكه، وعثمانلیلرك كونش كبی آشكار اولان عدل و حقانیتلری — ظلمت جهل و تعصبده قالوب، انقراضه یوز طوتمش اولان — اقوام شرقیه‌نك كوزلرینی قماشدیروب، حیرتده براقمغه باشلایوردی ٠

عثمانلیلر روم ایلی‌یه كچملریله برابر صربیه ملحقاتنی برر برر قبضهٔ تصرفه كچیرمكه باشلایه‌رق، و وویووده‌لرك چوغی كندی خواهشلریله عثمانلیلره دخالت و تبعیت ایتمشیدی ٠ نهایت میلادك ١٣٨٩ تاریخنده قوسوه مظفریت عظیمه‌سی صربیه قراللغنه ختام ویره‌رك، صربیه‌یی دولت عثمانیه‌نك بر ایالتی صورتنه قویدی ٠

صرب قراللغنك محوندن صكره، صربیه، بوسنه، هرسك وسائر اوجهتلر عثمانلی دولتنك ضبطنه كچه‌رك، كمال عدالت وحقانیتله اداره اولنقده، وكندی آرزولریله دین اسلامی قبول ایدنلردن بشقه كیمسه‌نك وجداننه تعرض اولنمیه‌رق، هركس كندی مذهبی آیینی اجرا ایتمكه سربست براقلدیغی حالده، آوستریانك ضبطنه كچمش اولان صربلیلر قتولیك مذهبنی قبول ایتمكه اجبار اولنمشلردی ٠ بونكله برابر صربلیلرك [illegible] متنبه اوله‌رق، صربیه‌نك حین فتحنده، مذهب وملیتلرینه مداخله اولنمیه‌جغنه، كندی باشلرینه اداره اولنه‌جغنه وسائر بویله برچوق امتیازاته متعلق آوستریادن بوسند آله‌رق، آوستریایه هجرت ایتمشلردی ٠ آوستریانك ایسه اوته‌دن بری مسلكی عهد شكنلكدن عبارت اولدیغندن، چوق كچمه‌دن صربلی مهاجرلرینك كافهٔ امتیازاتی رفع ایله، مذهبلرینه دخی مداخله اولنه‌رق، قتولیك مذهبنی قبوله اجبار اولندیلر ٠

بونكله برابر دولت عثمانیه‌نك آوستریا و مجارستان ایله واقع اولان هر بر محاربه‌سنده صربلیلر سلاح شقاوته صاریله‌رق، دولت متبوعه‌لرینه قارشی آوستریالیلره مظاهرت ایتمكدن كری طورمازلردی. محاربه‌نك ختامنده دخی آوستریادن بر حقمزلقدن بشقه مكافاة كورمزلر وكوره‌مزلردی ٠

صربیه‌نك اختلال وامتیازی ٠— ایشته بو وجهله صربلیلر دولت عثمانیه‌دن كوردكلری حسن اداره و عدل و حقانیته قارشی خیانت وشقاوتله درت عصر كچیردكدن صكره، عصر حاضرك ابتدالرنده صربیه‌نك هر طرفنده بر طاقم حیدود بانده‌لری ظهور ایده‌رك، استحكاملر عسكرك النده، و شهرلرك چوغی مسلمانلردن مسكون اولدیغی حالده، كویلیلر و خصوصیله طاغلر اهالیسی اشبو حیدود بانده‌لرینه التحاق ایتمكله، میلادك ١٨٠٤ تاریخنده علی العموم صربلیلر قره یوركینك قوماندەسی آلتنده عصیان ایتدیلر ٠

بو اختلال دولتك بر ضعف حالنه تصادف ایتدیكندن، وذاتاً روسیه اشقیایه هر وجهله معاونتدن كری طورمدیغندن، عصیان تسكین ایدیله‌میوب، مرقوم قره یوركی صربلیلر طرفندن پرنس قبول ایدیله‌رك، روسیه‌نك ویردیكی تعلیمات اوزرینه وویووده‌لردن مركب برمجلس دخی تشكیل اولندیسه‌ده، بر سنه صكره، یعنی ١٨١٣ تاریخنده دولت عثمانیه ایله روسیه بیننده واقع اولان محاربه اوزرینه بكرشده عقد اولنان معاهده موجبنجه صربیه ینه دولت عثمانیه‌نك ید اداره‌سنه كچمكله، قره یوركی و وویووده‌لرك چوغیله برابر آوستریایه فرار ایلدی ٠

انجق ایكی سنه صكره (١٨١٥) صربلیلر هاجی (پرودام) ك، و اونك دفعندن صكره میلوش اوبره‌نوویچك قوماندەسی آلتنده رفع لوای شقاوت ایده‌رك، ینه روسیه‌نك امدادیله اختلال خیلی وقت دوام ایتدكدن صكره، ادرنه معاهده‌سی (١٨٢٩) صربیه‌نك دولت عثمانیه‌یه تابع وجزیه كذار بر امارت حكمنه تركنی موجب اولمش؛ و مرقوم میلوس اوبره‌نوویچ صربیه پرنسی نصب ارنمشدر ٠

انجق صربیه‌نك علی العموم قلاع و استحكاماتی طوغریدن طوغری‌یه دولت عثمانیه‌نك ید تصرفنده اولمغله، ایچلرنده عساكر شاهانه اقامت ایتمك معاهدات واقعه‌نك جملهٔ احكامندن اولدیغی جهتله، او وقتدن بری بو شرطه رعایت اولنمقده، و عساكر شاهانه صربیه قلعه‌لرنده اقامت ایدوب، بو مناسبتله بر چوق اهالئ اسلامیه دخی بولنمقده ایكن، مؤخراً، هیچ بر صورت اجباریه اولمدیغی حالده، هر نصلسه صربیه قلعه‌لرندن عساكر چكلمش، و اهالئ اسلامیه‌نك وطنلرنده بقاسی شرط قونلمش ایسه‌ده، عسكر آرقه‌سنی چویرر چویرمز، صربلیلر شهرلرده بولنان اهالئ اسلامیه‌یی برر كوملكله اخراج و طرد ایتمشلردر !

صربیه‌نك امارته تحولندن صكره‌كی احوال مشوشه‌سی ٠— صربلیلر امارت تشكیل ایتدكدن صكره، اداره اولنمه‌نك نه قدر مشكل اولدیغنی، و كندیلرینك كندی باشلرینه اداره اولنه‌بیله‌جك درجه‌یه كلمه‌مش اولدقلرینی، و بناء علیه استقلاللرینك اوته‌كینك بریكینك منافعنه خدمت ایده‌رك كندیلرینه مضر اوله‌جغنی آكلایه‌جق بر چوق اماره‌لر كوردیلرسه‌ده، متنبه اولمق خصلتلری دكلدر ٠

شویله‌كه: میلوش اوبره‌نوویچ پرنس نصب اولندقدن صكره، بر حاكمیت جبریه هوسنه دوشمكله، صربلیلر خوشنود اولمامغه باشلایه‌رق، بر مبعوثان مجلسی تشكیلنه قالقشدیلر. بر چوق وقت اوغراشدقدن صكره، باب عالی طرفندن مصدق معتدل بر مجلسك تشكیلنه قرار ویرلمش ایسه‌ده، بر وقت صكره، میلوش پرنسلغی اوغلی (میلان) ٠ ترك ایتمكه مجبور اولدی (١٨٣٩) ٠

آزوقتدن صكره میلان اولمكله، صربیه بروقت باب عالی طرفندن تصدیق اولنمش اوچ وصی معرفتیله اداره اولندقدن صكره، میلانك قرداشی میخال پرنس نصب اولندی ٠ انجق اوبره‌نوویچ فامیلیاسی صربلیلرك جوشقون افكارینه تطبیق حركت ایتدیكندن، نه باب عالی‌یی و نه‌ده صربلیلرك افكار معتدله اصحابنی خوشنود ایده‌بیلیردی. بونك اوزرینه باب عالی طرفندن بری بری ارقه‌سنده بر قاچ مأمور مخصوص كوندرلدیكی حالده، صربلیلر بیننده حاصل اولان اختلاف دفع ایدیله‌میوب، ١٨٤٢ تاریخنده قره یوركی فامیلیاسی طرفدارلری اختلال ایده‌رك، میخالی طرد، و قره یوركینك اوغلی آلكساندر قره یوركوویچی پرنسلغه نصب ایتدیلر ٠ روسیه‌نك عدم موافقتیله برابر باب عالی مومی الیهك پرنسلغنی تصدیق ایلدی ٠

قره یوركوویچك فامیلیاسی، اوبره‌نوویچ فامیلیاسنه منسوب اولان میلوش ومیخال كبی، حركات ظالمه و متجبرانه كوستره‌مش اولدیغندن، و اهالینك رفاه و سعادتنه چالشدیغندن، صربلیلرك بونی اوبره‌نوویچلردن زیاده سومسی لازم كلیركن، مجرد دولت متبوعه‌سنه قارشی وظایف تبعیتی اجرا ایله، باب عالینك توجهنی قزانمش اولدیغندن، صربلیلر جبلیت باغیانه‌لرینی اثبات ایچون، بو پرنسلرندن خوشنود اولمیه‌رق، چیقاردقلری غائله‌لرك ایچنده برده مبعوثان مجلسی مسئله‌سنی تجدید ایتدیلر ٠ نهایت هیئت مدیران باب عالینك حسن ظن و امنیتنی قزانمش آدملردن مركب اولمق، و پرنس عزل اولندیغی تقدیرده یرینه بر قائمقام نصب اولنمق شرطلریله معتدل بر مبعوثان مجلسنك تشكیلنه مساعده اولندی (١٨٥٨) ٠

انجق معتدل اولمسی شرط اولان بو مجلسك بالجمله اعضاسی كویا حریت طرفداری بر طاقم زوزكاردن عبارت اولدیغندن، تا برنجی اجتماعنده دولت متبوعه‌لری حقنده ایفایه مجبور اولدقلری بعض وظایفی لغو ایله، باب عالینك افكارینه تطبیق حركت ایتمش اولان قره یوركوویچی عزل، وكندی خولیالرنجه فتوحات صربیه‌نك امید مجسمی اولان اوبره‌نوویچ فامیلیاسنی پرنسلغه نصب ایتمكه قرار ویره‌رك، بوقرار قره یوركوویچه تبلیغ اولندقده، بعض مدیرانیله برابر بلغراد قلعه‌سنده‌كی عساكر عثمانیه قوماندانه التجا ایلدی ٠ اوبره‌نوویچ میلوشی بكرشدن كتیرته‌رك، ایكنجی دفعه پرنس نصب ایتمك ایچون، فرمان همایونه منتظر ایدیلر ٠

بو بابده شرفصدور ایدن فرمانك ایچنده وراثت بحثی ذكر اولنمدیغی حالده، صربلیلر پرنسلغی اوبره‌نوویچ فامیلیاسنه وراثتله ویردیلر؛ و میلوش دخی او صورتله قبول ایتدیكنی ایراد ایتدیكی نطقده بیان ایتمشیدی ٠

انجق میلوش وظایف تبعیتی حسن اجرا ایتمه‌مكله، باب عالی ودول متعهده‌یی خوشنود ایده‌مدیكی كبی، ظلم وتعدی وحركات جبریه‌دن واز كچمیه‌رك، صربیه اهالیسنی بیزار ایلمكه باشلادی ٠ بو وجهله صربیه‌ده اهالی ایله حكومت بیننده مخالفت وبیوك بر نظامسزلق ظهور ایده‌رك، ایشلر بتون بتون هرج ومرج اولمغه باشلادی ٠

١٨٦٠ تاریخنده میلوش وفات ایدوب، اوغلی میخال ایكنجی دفعه اوله‌رق پرنس انتخاب اولندی ٠ بونك دخی آمال وحركاتجه پدرندن اصلا فرقی یوغیدی ٠ ١٨٦٢ تاریخنده قره طاغك اختلالی صره‌سنده صربلیلر دخی حدلرینی تجاوز ایتمكله، بلغرادك طوپه اورلمسیله تربیه اولنمشلردر ٠ او ارالق شرق خرستیانلرینی وخصوصیله اسلاولری ایاقلندیرمق مقصد مفسدانه‌سیله صربلیلر «اوملادینه» اسمیله بر قومیته تشكیل ایتدیلر، كه حالا موجوددر. میلوش بو قومیته‌یه بر وقت مانع اولمغه چالشمش ایسه‌ده، نهایت مساعده ایتمشیدی ٠ لكن صربلیلرك خولیالرینه تمامیله تطبیق حركت ایده‌مدیكندن، ١٨٦٨ تاریخنده قتل ایدلدی ٠ او وقت مدیرلردن بعضیسی اوبره‌نوویچ فامیلیاسندن بیزار اولدقلری حالده، میخالك اوغلی اولمدیغندن، قائمقاملق تأسیس ایتمك ایستمشلر ایسه‌ده، صربلیلر ینه اوبره‌نوویچ فامیلیاسندن واز كچه‌میه‌رك، میخالك یكنی شمدیكی میلانك پرنسلكنه قرار ویردیلر؛ ومیلان او وقت اون بش یاشنده اولدیغندن، اون سكز یاشنده ادارهٔ امور الینه ویرلمك اوزره، اوچ كشیدن مركب بر وصی هیئتی انتخاب، وباب عالی طرفندن تصدیق اولندی ٠

اوچ سنه صكره میلان ادارهٔ اموری النه آله‌رق، بونك دخی بو درت بش سنه‌ده‌كی مسلك وحركاتنده سلفلرندن برفرق وار ایسه، اوده دولت متبوعه‌سنه قارشی آچیقدن آچیغه اعلان شقاوت ایتمسیدر ٠ باقه‌لم عاقبتی نه اولور ؟

صربیه‌نك جغرافیا واستاتستیقی ٠— صربیه دولت عثمانیه‌نك اوروپاده‌كی قطعه‌سنك بر ایالتیدر كه بوسنه وممالكتین ایله برابر روم ایلینك ایالات شمالیه‌سنی تشكیل ایلر ٠ شمال جهتندن طونه نهریله آوستریا ومجارستاندن، شمال شرقی جهتندن ینه طونه نهریله افلاقدن آیرلمش، شرق جنوبی وجنوب طرفندن ودین، نیش و یكی پازار سنجاقلریله وغرب طرفندن بوسنه ایله محدوددر ٠ جنوب طرفلرنده یوكسك طاغلری واردر ٠ كنارندن آقان طونه نهرندن بشقه شمال جهتنده‌كی (ساوه)، ایالتی ایكی‌یه تقسیم ایدن (موراوه)، غرب جهتندن آقان (درینه) وسائر نهرلری دخی واردر ٠ ایالت ١٧ سنجاغه و ١٥١ ناحیه‌یه منقسم اولوب، ٣٨ قصبه‌سی و ١٤٦٠ قریه‌سی واردر ٠ صربیه‌نك اهالیسی ١,٢١٥,٥٧٢ نفوس اولوب، بونلرك ٢,٣٦ سی اولاح، ٢٠,١٧١ ی چنكانه، ٥,٥٣٩١ ی اجنبی، وقصوری صربلیدر ٠ بواهالینك یالكز ١٩٨[illegible] ی مسلمان واسرائیلی اولوب، قصوری خرستیان [illegible] ٠ صربیه‌نك مركزی اولان بلغرادك ٢٤,٧٨٦ اهالیسی واردر ٠

صربیه‌نك طوپراغی روم ایلینك سائر جهتلری كبی غایت منبت ایسه‌ده، زراعتی پك مهملدر ٠ كوزل مرعی واورمانلری دخی واردر ٠ دمیر وسائر معدنلری چوق ایسه‌ده، چیقارلمامقده‌در ٠ صربیه‌نك سنوی وارداتی ایكیوز ملیون غروشه قدر بالغ اولیور ٠ دولته ویردیكی ویركی ایسه بر ملیون یوزیتمش التی بیك كسور غروشدن عبارتدر ٠

حرب واختلالك
موقعلرينك
خريطه سی
اوستريا
مجارستان
بوسنه ولايتی
صربيه
هرسك
دالماچيه
ونديك كورفزی
طونه ولايتی
مملكت افلاق
صوفيه ولايتی
ارناودلق
كوچك قصبه وقريه
بيوك شهر
استحكام
كوچك نهر
بيوك نهر
طريق
جاده
طاغ
كول
دكز
حدود
خط امتياز
درجه

قره طاغ

قره طاغلیلرك منشئی . — صربیه بحثنده بیان ایتدیکمز کبی ، قره طاغلیلر میلادك بشنجی و آلتنجی ویدنجی عصرنده روسیه‌نك (قرپات) طاغلرندن روم ایلینك شمال غربی جهتلرینه هجرت ایدن اسلاولردندر .

قره طاغ طاشلق وقورو برطاقم طاغلر ذروه‌لرندن عبارت اولدیغندن ، یالکز برطاقم چوبانلر بوطاغلری مسکن اتخاذ ایدوب ، اکثر طرفلری غیر مسکون قالمش ؛ واراضیسنك یارامازلغی مناسبتیله اهمال اولنه‌رق ، کیمسه ضبطنی ارزو ایتمکسزین ، برطاقم وحشی چوبانلردن اسکان ، وجوپان تعبیر اولنان ناحیه اختیارلری معرفتیله اداره اولنور برحالده قالمشیدی .

بالساليلرك حكومتی . — صربلیلرك حکمی یالکز صربیه‌یه منحصر قالوب ، بوسنه وهرسکده دخی مستقل پرنسلر ظهور ایتدیکی صره‌ده ، فرانسه‌دن برنارد بالسا اسمنده بر پرنس آرناؤدلغه کچه‌رك ، واووقت آرناؤدلغك هرطرفنده تأسس ایتمش اولان پرنسلرك بعضیسیله اتفاق ، وبعضیسیله حرب ایده‌رك ، دراج ، قرویا (آقچه حصار) ، اشقودره وسائر اوجهتلری ضبط ایتدکدن صکره ، پودغوریچه طرفلرینك اسم قدیمی اولان (زنتا) قراللغی عنوانیله برحکومت تأسیس ، واسلاو پرنسلرینك بعضیسیله اتفاق و بعضیسیله جدال ایده‌رك ، قره طاغی وهرسکك برمقدارینی ضبط ، وراغوزه وونديك جمهوریتلریله عقد مناسبت ایلشیدی . بونك نسلندن اوطرفلره حکم سورن درت بش پرنسك حکومتی تاریخلرده مؤسسك اسمیله یاد اولنور .

عثمانلیلرك ظهوری . — بو پرنسلرك زمان حکومتلرنده ایدی ، که سلطان مراد اول حضرتلری روم ایلی بکلر بکی خیر الدینی قرق بیك عسکرله اوطرفلرك فتحنه مأمور ایلدی . قرال بولنان ایکنجی بالسا عثمانلیلرك سیف جلادتندن قورتلق ایچون وندیکلیلره التجا ایتدی . بوصره‌ده ایکنجی بالسا وفات ایتمکله دراج زندانده محفوظ بولنان یکنی یورکی قرال اولدی . تبعه‌لرندن چوغی بوتبدلی فرصت اتخاذ ایده‌رك ، اختلال ایتمش واسلاولر بوسنه قرالی (توارتقو) نك تحت اداره‌سنه کیرمك ایستدکلری کبی ، بالسالیلرك اقرباسندن اولوب ، برنجی بالسانك فرانسه‌دن جلب ، وقره طاغ پرنسلکنه نصب ایتمش اولدیغی ، وبومناسبتله (جرنویویچ) تلقیب اولنان (استفان - مارامورە) قره طاغی بالسالیلرك حکومتندن تفریق ایتمکه قالقشمش ؛ ومیردیته‌ده حکم سورمکده اولان (دوقاکین) پرنسیله اتفاق ایتمشلر ایدی . یورکی بواختلالی باصدیره‌رق ، جرنویویچ ایله مصالحه ایتدکدن ، وصربیه قرالنی دخی طرفدار ایتمك ایچون ، قیز ینی تزوج ایتدکدن صکره ، عثمانلیلرله محاربه‌یه کیرشدی . عساکر عثمانیه قوماندانی خیر الدین ، واوندن صکره تیمورطاش هر برمحاربه‌ده موفق اوله‌رق ، دراج ، اشقودره ، وپودغوریچه‌یه قدر آرناؤدلغی وقره طاغك برجزئنی ضبط ایلدی . یورکی عسکرینی قره طاغه چکه‌رك ، کندیسی دخی اولکونه التجا ایتدی .

عثمانلیلرك غضبی کسب سکونت ایتدکدن صکره ، یورکی فاملیاسنه منسوب برقزی سلطان مرادك حرملری خدمتنه کوندره‌رك ، وکسریه ، برات ، دراج ، واشقودره‌یی ویره‌رك ، عقد مصالحه ایلدی . انجق مرقومه قیزك توسط ورجاسیله اشقودره ودراج ینه کندیسنه اعاده اولندی .

میلادك ۱۳۸۸ تاریخنده قوسوه مظفریتی اوزرینه صربیه تسخیر اولندقدن ، وسلطان مراد اول حضرتلری شهادته نائل اوله‌رق ، سلطان بایزید اول تخت عثمانی‌یه جلوس ایتدکدن صکره ، بوسنه وهرسك وسائر اوطرفلر دخی تبعیت عثمانیه التنه کیره‌رك ، یالکز (زنتا) قرالی یورکی عرض تبعیت ایتمك ایستمدی . بونك اوزرینه سلطان بایزید حضرتلری مرقومك اوزرینه عسکر سوق ایده‌رك ، قره طاغك مرکزینه قدر ایلرلتمکله ، یورکی اشقودره ، دراج ، وقرویایی ویره‌رك ، وندیکلیلرك توسطنه مراجعت ایلدی .

تیمورلنکك وقعه‌سی اوزرینه دولتك اوغرادیغی غوائل یورکی‌یه فرصت ویره‌رك ، خیلی قوت کسب ایتدیرمشیدی . بوصره‌ده یورکی وفات ایده‌رك ، ایکنجی بالسا پرنس اولمشیدی . مؤخراً اوزرینه هجوم ایدن مشهور اورنوس بك دخی قره طاغك فتحنه موفق اوله‌مامشدی . بالسا بووقعه‌دن کسب غرور ایده‌رك ، اشقودره‌یی آلمق ایسته‌دی ، وندیکلیلره اعلان حرب ایتدیسه‌ده ، مغلوب اوله‌رق ، اولکاسی وندیکلیلرك ضبطنه کچدی . انجق وندیکلیلرك اجرا ایتدکلری ظلم وتعدی اوزرینه صکره اهالی‌یی بالسایی تکرار حکومته کتیروب ، وندیکلیلری قوومغه مجبور ایلدی . برمدت صکره ایکنجی بالسا وفات ایتمکله ، بالسالیلرك نسلی منقرض اولدی .

جرنایویچلیلر . — ایکنجی بالسانك وارث براقمقسزین وفاتی اوزرینه ، اولکاسی وندیکلیلره قالدی . انجق وندیکلیلر اشقودره وسائر سواحله ذاتاً مالك اولدقلرندن ، قره طاغه اهمیت ویرمیه‌رك ، اهمال ایتمکله ، دولت عثمانیه‌نك تبعیتنده بولنان صربیه دسپوتی استفان قره طاغی ضبط ایله ، پرنسلکنی تعلقاتندن یورکی برانقویچه حواله ایتدی . برمدتدن صکره صربیه دسپوتی وفات ایدوب ، یورکی یرینه کچمکله ، بالسالیلرك تعلقاتندن یوقاریده ذکری کچن (استفان - چرنایویچ) قره طاغ پرنسلکنی ضبط ایله ، چرنایویچلیلر فاملیاسنی تأسیس ایتدی .

مرقوم بالسالیلرك حکم سوردکلری یرلری کیدن ضبط ایتمك هوسنه دوشدیسه‌ده ، آرناؤدلق درت بش بیوك پرنسلکه وبرچوق کوچك بکلکلره تقسیم اولندقدن صکره ، جمله‌سی سلطان مراد ثانی حضرتلرینه عرض مطاوعت ایتمش اولدیغندن ، چرنایویچ دخی دولت عثمانیه‌نك تحت حمایه‌سنه کیرمکه مجبور اوله‌رق ، قره طاغ واشقودره ایله پودغوریچه جوارلریله قناعت ایلدی .

قره طاغ پرنسی عثمانلیلرك موره فتوحاتیله اوغراشدقلرینی فرصت اتخاذ ایده‌رك ، وندیکلیلرله بالاتفاق ممالك عثمانیه‌دن بعض یرلر ، وهرسك پرنسندن تربینه‌یه قدر اولان پارچه‌یی ضبط ایتمشدیسه‌ده ، اووقت بوسنه قرالنك تحت اطاعتنده بولنان هرسك پرنسی وفات ایتمکله ، اوچ اوغلندن ذاتاً پادشاه عثمانیانك عندنده رهن مقامنده بولنان یارقو شرف اسلام ایله مشرف اوله‌رق ، هرسکزاده احمد پاشا اسمیله مقام صدارتی احراز ایتمش اولدیغندن ، برادرلری اوزرینه سوق عسکر ایده‌رك ، هرسکی قره طاغه کچمش اولان پارچه‌لریله برابر ضبط ، وممالك عثمانیه‌یه الحاق ایلدی (۱۴۷۶) .

برمدتدن صکره فاتح حضرتلری اشقودره‌یی محاصره ایتدیکنده ، قره طاغ پرنسی بولنان ایوان چرنایویچ وندیکلیلره معاونتده بولندیغندن ، اشقودره‌نك ضبطندن صکره ، عثمانلیلر قره طاغك قابل سکنی اولان یرلرینی وحتی مرکزی اولان ژابیاقی ضبط ایله ، ایوانه یالکز قورو طاغلرك ذروه‌لرینی براقدیلر .

بروقتدن صکره ایوان عثمانلیلرك ایتالیا وناپولی طرفلرنده‌کی فتوحاتله اشتغاللرینی فرصت اتخاذ ایده‌رك ، ژابیاقی ضبط ایتدیسه‌ده ، متعاقباً کری ویرمکه مجبور اولدی .

ایوانك اوغلی (ماکسیم) ایله صربیه پرنسنك اوغلی میلوشك بیننده بر وندیکلی قیزندن طولایی مقاتله وقوع بوله‌رق ، ماکسیم میلوشی قتل ایتمکله ، عثمانلیلره التجا ایدوب ، شرف اسلامله مشرف واسکندر بك (*) تسمیه اولنمشیدی . میلوشك قرداشی دخی بوکا امتثال ایده‌رك ، اسکندر بك مؤخراً اشقودره والیسی اولوب ، نسلی دونه کلنجیه قدر اشقودره‌لیلر شهرتیله متسلسلا اشقودره‌ده والیلك ایتدکلری کبی ، میلوشك قرداشی دخی محمود پاشا اسمیله ایپك پاشالری خاندانك بانیسی اولدی .

ایوان بومناسبتله صربلیلر ، ووندیکلیلر وارناؤدلرله بوزیشه‌رق ژابیاق وپودغوریچه طرفلرینی ترکله ، طاغلره چکیله‌رك ، چتینه قریه‌سنی مقر طوتمغه مجبور اولدی . برقاچ سنه صکره خلفلرینك بری (بشنجی یورکی) وندیکدن برقیز تزوج ایتمش اولدیغی مناسبتله ، وندیکده بولندیغی صره‌ده ، هرنه سببه مبنی ایسه توقیف ایدیله‌جکنی اکلایه‌رق ، فرانسه‌یه ، رومایه ونهایت عثمانلی پادشاهنه التجا ایده‌رك ، شرف اسلامله مشرف اولدی . بووجهله چرنایویچ فاملیاسی دخی منقرض اولدی .

ریاست روحانیه . — بشنجی یورکی وندیکه عزیمت ایتدیکی وقت (ولادیقه) تعبیر اولنان پسقپوسی وکیل براقمش ؛ وکندیسی عودت ایتمدیکندن ، قره طاغك اداره‌سی متسلسلا پسقپوسلرك النده قالمشیدی . انجق (غوورنادور) اسمیله پسقپوسك کوره‌میه‌جکی ایشلری کورمك اوزره بر ایکنجی رئیسلری دخی وار ایدی .

قره طاغك معموریتجه اولان اهمیتسزلکی مناسبتیله عثمانلیلر فتحیله اوغراشمغی دوشونمدیلرسه‌ده ، یالکز اشقودره پاشالری قومشو اولدقلرندن بشقه ، قره طاغ پرنسلرندن ایوانك بیوك اوغلی اولان اسکندر بکك نسلندن اولدقلری مناسبتله قره طاغه حق وراثتلری دخی بولندیغندن ، ایکیده برده قره طاغلیلرله محاربه ایدرلردی . مذکور اسکندر بکدن بشقه قره طاغ پرنسلرندن دیکر بری دخی (عمر بك) پك چوق قره طاغلیلرله برابر شرف اسلام ایله تشرف ایتدکدن صکره ، طائفه‌سیله برابر قره طاغه عودت وبونك اوزرینه دیکر برچوق قره طاغلیلر دخی دین اسلامی قبول ایتدکلرندن ، اووقت قره طاغده پك چوق مسلمان وار ایدی . کرك بونلر وکرك خرستیانلرك بعضیسی عثمانلیلر طرفداری اولوب ، اشقودره‌لیلرك اکثر هجوملرنده قره طاغك [illegible] قالمشلردی .

ولادیقه‌لر چتینه پسقپوسی صفتیله ایپك پطریقنه تابع ایدیلر . میلادك ۱۵۷۰ تاریخنده ولادیقه وفات ایدوب ، یکی نصب اولنه‌جق ولادیقه‌نك ، تصدیق اولنمق ایچون ، ایپکه کیتمه‌سی لازم کلدیکی حالده ، اشقودره‌لیلرك قورقوسندن کیده‌مه‌مسیله ، برایکی سنه قره طاغ رئیسسز قالوب ، عادتا برحیدود

(*) بواسکندر بك مشهور اقچه حصارلی آرناؤد اسکندر بك دکلدر .

بانده‌سی حکمنه کچمکله ، اشقودره والیسی علی پاشا عسکر سوق ایده‌رك ، قره‌طاغی تماملیه ضبط ، وسلطنت سنیه‌یه ویرکی ویرمك شرطیله برولادیقه نصب ایلدی ، انجق ولادیقه اووقت دولت عثمانیه‌نك برمأموری حکمنه کچدیکندن ، کندیسنه پاشالق عنوانی دخی ویرلدی . بوصره‌ده قره طاغلیلرك برقسمی اسلامله تشرف ایتدیکی حالده ، برقسمی دخی میسیونرلردن تشویقله قتولیك اولدیغندن ، قره طاغك یکیدن استقلالی خیلی مشکللنمشدی .

اللی درت سنه بویله کچدکدن صکره ، قره طاغلیلر ویرکی‌یی ویرمك ایستمیه‌رك ، علی پاشایی دخی ایتدکلری محاربه‌ده جرح ایتمشلر ایسه‌ده ، ینه مغلوب اوله‌رق انجق میردیته‌لیلرله کیماره‌لیلر کبی ، بعض امتیازلری حاوی برفرمانه دسترس اوله‌بیلدیلر . طقوز سنه صکره قره طاغلیلر ینه ویرکی‌یی ویرمك ایستمدکلرندن ، اشقودره والیسی محمد پاشا ایله ، وبرسنه صکره ارسلان پاشا ایله محاربه ایتدیلر .

قره طاغك ضبطی . — میلادك یدنجی عصری ابتدالرنده اوروپا دولتلریله تبعهٔ عثمانیه خرستیانلری بیننده عثمانلیلر علیهنده واقع اولان اتفاق خفینك باشلیجه مرکزی قره طاغ اولدیغندن ، باب عالی طرفندن ویریلن امر اوزرینه اشقودره والیسی قره طاغه عسکر سوق ایده‌رك ، مملکتی تماملیه ضبط وتسخیر ایتمکله ، قره طاغلیلرك ویردکلری خراج سرای همایون قادینلرینك پابوش مصرفی اولمق اوزره تخصیص اولندی . بووجهله قره طاغ تام برعصر اشقودره ولایتنه ملحق اوله‌رق ، طوغریدن طوغری‌یه دولت عثمانیه‌نك تحت اداره‌سنده قالدی .

قتل عام . — سکزنجی عصرك ابتدالرنده قره طاغلیلر ینه عصیان آرزوسنه دوشوب ، انجق بالجمله مواقع مستحکمه‌ده عسکر بولندقدن بشقه ، اهالینك برقسم عظیمی دخی مسلمان اولدیغندن ، اك اول مسلمان همشهریلرینی عموما قتل ایتمکه قرار ویره‌رك ، برپاسقالیا کیجه‌سی مسلمانلرك اولرینی باصوب ، جمله‌سنی قتل ، واونك اوزرینه مملکتی ضبط ایتدیلر .

بو وقعهٔ مدهشه دولتك وخصوصیله هرسك واشقودره مسلمانلرینك عروق حمیتنی تحریك ایتمکله ، هرسك والیسی قره طاغه سوق عسکر ایده‌رك ، شهدانك انتقامنی آلدیسه‌ده ، مملکتی ضبط ایتمکه موفق اوله‌مدی . بوآرالق هرسك وبوسنه‌لیلرله آرناؤدلر علی التوالی ایتدکلری محاربه‌لرده قره طاغی فنا حالده بوزوب ، دفعاتله جزیه‌یه ربط ایتمشلرسه‌ده ، قره طاغلیلر درعقب کندیلرینه ریاست ایدن پاپاسلر طرفندن طغیان ایتدیریله‌رك ، هروقت حرب وقتاله سببیت ویرمکده ایدیلر .

اوصره‌ده دلی پترو ظهور ایده‌رك ، روسیه‌یی بیوتمکله ، قره طاغ وسائر اسلاولری دولت عثمانیه علیهنه تشویق ایتمکه ، وخصوصیله قره طاغه سنوی براعانه دخی تخصیص ایده‌رك ، کرك روسیه وکرك آوستریا دولت عثمانیه ایله واقع اولان محاربه‌لرده قره طاغلیلری آلت ایدنمکه باشلادیلر . انجق عثمانلیلرك بیوك بیوك مظفریتلری محاربه‌لره برشی قزاندیره‌مازدی که حتی قره طاغ دخی مستفید اولسون .

ایشته قره طاغك اووقتدن بریکی حالی اغفالات اجنبیه‌یه آلدانه‌رق ، واغیارك منافعنه خدمت ایده‌رك ، ایکیده برده رفع لوای عصیان ایله ، کندی خرابنی موجب اولمقدن عبارتدر .

قره طاغك جغرافیا واستاتستیق . — قره طاغ طاشلق وقورو برطاقم طاغلرك ذروه‌لرندن عبارتدر ، که اك یوکسکی دکز حذاسندن ۲۵۰۰ مترو مرتفعدر . شمالا هرسك ، شرقا یکی پازار ، جنوبا آرناؤدلق وغربا دالماچیا ایله محاط اوله‌رق ، ۱,۲۰۰ مربع کیلومترو مسافه‌سی واردر . طاغلردن برچوق ایرمقلر آقرسه‌ده ، اکثر طرفلری صوسزدر . وبناء علیه محصولات ومزروعات پك ازدر . زراعت قادینلرك النده اولوب ، پك مهملدر . اهالیسی غایت تنبل وسعی واستراحت دشمنیدر .

وندیکلیلرك تحقیقاتنه کوره میلادك اون یدنجی عصرنده قره طاغك یکرمی اوتوز بیکدن زیاده اهالیسی یوغیدی . بوندن اللی سنه اول فرانسزلر قره طاغك اهالیسنی اللی بیك کوسترمشلردر . عصرحاضرك ابتدالرنده قره طاغ سالنامه‌سنه نظراً یوز بیك اهالیسی وار ایدیسه‌ده ، اووقتدن بری (بردالر) تعبیر اولنان ایکی ناحیه الحاق اولندیغندن ، واوجوار اشقیاسنك ملجائی بولندیغندن ، اهالیسی ایکی یوز بیکه تقرب ایلشدر . قره طاغ التی ناحیه‌یه منقسمدر . مرکزی چتینه قریه‌سیدر .

اتمسنه مساعده ايده‌بيليرمى؟ واتفاق مثلث بويله بر تكليفده بولونورسه، هرسك و بوسنه اختلالنك ظهوريله صربيه وقره طاغك اعلان شقاوتى و اختلالك بو قدر وقت دوامى بو اتفاقه حمل اولنميه‌جقمى؟ بو شبهه تبين ايتديكى حالده، بو اوچ دولت عالم سياست و عالم انسانيتده محجوب اولميه‌جقلرمى؟ او وقت مباينت دول شماليه ايله دول غربيه و ممالك عثمانيه بيننده قالميوب، آسيا و افريقايه دخى سرايتله عمومى بر حرب و قتال اوله‌جغنده شبهه‌مى وار؟ پرنس بيسمارقك اوستريايه بوسنه‌يى احسان ايتمسى و روسيه‌يه دخى شرجه بر شى قزاندرمسيچون، بويله عمومى بر حربه مساعده اولنورمى؟

مسئله‌نك ديكر جهتنى الهآلم: آوستريا ايله روسيه اينانيرلرمى كه آلمانيا بو ايكى دولته مجرد كچمش اونودلمش بر خدمت ايچون بو قدر ايلك ايتسين؟ پرنس بيسمارق آلمان اتحادى هوسندن وازكچمش مى ظن ايديورلر؟ آلمانيا آوستريايى بويله بر كيكله آلداتوب (اكر ياپه بيليرسه)، اسكات ايتدكدن صكره، روسيه‌نك پانسلاويزم فكرينه خدمت ايله، طرفنه جلب ايده‌رك، آوستريانك آلمانلرينى آلمه‌مازمى؟ آوستريا كيملره كونيور؟ اسلاولره‌مى؟ پكى اما اسلاولره بر اسلاو دولتى تشكيلى فكرينى كنديسى ويريور؛ مجارلرمى؟ خير چونكه طونديغى مسلك مجارلرك سومديكى ورضالرى اولمديغى بر مسلكدر؛ اوستريا مجارلرله بوزوشمه‌دن بوسنه‌يه عسكر سوق ايده‌مز، اوتقديرده مجارلرك عثمانليلرله برابر اوله‌جقلرنده شبهه يوقدر. الحاصل اوستريا بغير حق توسيع ممالك ايتمكه چالشيركن، بسبتون محو اوله‌جق؛ ومحوى متفقلرينك و بعضيسنه كووندكى بعضيسنى دلكير ايتديكى تبعه‌سنك اللرندن اوله‌جقدر.

روسيه‌يه كلنجه: روسيه‌نك حالى دها وخيمدر. بيسمارق وياخود خلفى كيم اوله‌جقسه آلمان اتحادينى تشكيل ايتدكدن صكره برنجى ايشى روسيه‌يى باتيرمق اوله‌جقدر. روسيه اوستريادن زياده طيانه‌بيله‌جك مى ظن ايديور؟ آلمانيا او وقت بشقه بر دولته بشقه بر شى وعد ايده‌رك، مثلا دولت عثمانيه‌يى اتحادى وياخود ايجاد اسلام هوسنه دوشوره‌رك، وبو وجهله تركستان، تاتارستان، قزان، قريم، تفليس تركلرينى قالديره‌رق، و بر طرفدن دخى روسلردن متنفر اولان جنوبى اسلاولرينه كنديلرينه مخصوص بر اسلاو دولتى تشكيلنى وعد ايله اونلرى دخى قالديره‌رق روسيه‌يى دخى يكرمى درت ساعتك ايچنده محو ايده‌مزمى؟

اكر شمديكى حالده فرض محال اوله‌رق اوروپا اتفاق مثلثك مقصدينه مانع اولمازسه اوستريا ويا روسيه‌نك محوينه هيچ شبهه يوق كه سس چيقارماز، و بلكه ممنون اولور. لكن صكره‌دن احتمال كه آلمانيانك قوتنى كسر ايچون جمله‌سى اتفاق ايتسينلر. بو وجهله عثمانليلر متضرر اولميه‌جقلردن بشقه، عاقبت مستفيد بيله اوله‌جقلرنده، واوستريا ايله روسيه‌نك وبلكه آلمانيانك دخى بو اتفاق مثلثه قربان اوله‌جقلرنده شبهه يوقدر.

سياسيات

نيش متصرفى جانبندن ۲۴ تموز ۹۲ تاريخيله سرعسكر قائمقاملغنه مورود تلغرافنامه:

(صبوقجه) جهتنده بولنان صربليلردن دون صباح ساعت سكز راده‌لرنده اركوب جاده‌سنده واقع (موراوه) كوپريسنك اوته يقه‌سنده بولنان عساكر شاهانه‌يه هجوم ايله، برقاچ طوب اتمسى عقيبنده على صائب پاشانك قوماندەسى آلتنده اركوب و نيشدن سوق اولنان عساكر نظاميه و معاونه محاربه‌يه باشلايه‌رق، كيجه ساعت ايكى‌يه قدر امتداد ايدن محاربه‌ده عساكر شاهانه‌نك آتشنه طيانه‌ميوب، رجعت كوسترمش؛ وعساكر نظاميه و معاونه هجوم ايده‌رك، صربلينك بر استحكامى ايله برخيلى اسلحه‌سنى آلمش ايسه‌ده، او صره‌ده نيش قضاسى مضافاتندن اولوب، اهاليسى صربلى ايله قاريشان فرايقوفچه بيلاك، دوى يلاچه، برسنجه وسيجانچه قريه‌لرى قضاء آتش آله‌رق، يانمشدر.

بو محاربه‌ده سلانيك عساكر معاونه سركرده‌سى سليم بك ايله موجود معيتى فوق العاده شجاعت و قهرمانلق ابراز ايتمشدر. كيجه اولمق مناسبتيله ايلريلين عسكر كرى‌يه آلندى.

—

بوسنه واليسى دولتلو نظيف پاشا حضرتلرى جانبندن مقام صدارته مورود تلغرافنامه:

ازورنيك متصرفلغندن شمدى آلنان تلغرافنامه‌يه نظراً تموزك يكرمنجى صالى كيجه‌سى ساعت بش بچقده صربلى كوچك ازورنيكده‌كى طاغده بولنان استحكاملريمزه شدتله هجوم ايده‌رك، طوب آتشيله ساعت طقوزه قدر امتداد ايدن تضييقاته قارشى قويه‌رق، عساكر نظاميه ومعاونه‌دن كمسه‌نك برونى قانه‌مقسزين صربليلر كرى‌يه پوسكورديلمشدر.

—

ديكر — بو كون زاونيك و يكه متصرفلقلرندن آلنان تلغرافنامه مآلرينه نظراً (پتروفچه) و (غلاموچ) طاغلرنده كزن اشقيا فرقه‌لرينى سركرده مصطفى بك موجود معيتيله عساكر ضبطيه درت قولدن صاره‌رق، اوچ درت ساعت امتداد ايدن محاربه‌ده هر بر قولدن اشقيادن يوز اللى‌دن زياده تلفات و ايكى مثلى ياره‌لى براقديرلمش؛ واشقيا فرقه‌سى فنا حالده بوزيله‌رق، سكسان تفنك ايله بر خيلى جبخانه وارزاق آلنمشدر. يكه و مواقع سائره عساكر ضبطيه‌سى دخى كچن جمعه ايرتسى كونى (زيرواچ) بالقانه طوغرى حركت ايده‌رك، اشقيانك ذخيره طولى يكرميدن زياده قلبه‌سنى ياقمش اولديغى كبى، يكرمى بش اشقيايى دخى تپه‌لمش؛ و بو صره‌ده بر يوك ايكنه‌لى تفنك جبخانه‌سى

پاشا حضرتلری علی العموم کوکلیلر قوماندانلغنه تعیین بیوریله‌رق ، دون موقع حربه عزیمت ایتمشلردر .

— تونس حربیه مدیری سعادتلو رستم پاشا حضرتلری اولکی کون مابین همایون جانب عالیسنه عزیمتله حضور حضرت شهریاری‌یه چیقمش ، و دون باب عالی‌یه کله‌رك ، ذات حضرت صدر اعظمی ایله کوریشمشلردر .

— پلاونه قضاسی مصارف حربیه‌یه اعانهٔ ۱۷۵۰ کیله بغدای و ۱۰۰۳۲ کیله اریه ویرمشلردر . بو اعانه‌لر ودینه نقل اولنمشدر .

— ادرنه ولایتنده طوپلانیلان اعانهٔ حربیه تموزك یکرمیسنه قدر ۶۳۴۳۸۱ غروشه بالغ اولمشدر .

شوندن بوندن

بشقه بناره طیانمقسزین یاپیلان بنا یوکسلدکجه مخاطره‌سی آرتار .

— ظلم قوته محتاج اولدیغی حالده ، دائما ضعفمی ایله براکده بولنور . حکیمك بری دیورکه : ظلمی ضعفی دعوت ایدر ، ضعف ظلمی موجب اولور ، بیله‌مم ، فقط اکثریا ایکیسنی برابر کورورم .

— قوته طیانان ، قوتك قیرلمسیله برابر یره دوشر ؛ حالبوکه حقه طیانان هیچ بر وقت ییقلماز بر بناء متینه آرقه ویرمش اولور .

— مخالفت قوت وآرزونك دشمنیدر ؛ لکن مخالفت اولمسه ، نه قوت بللی اولور ، نه آرزونك طادی قالیر .

— پولتیقه‌نك اسراری پولتیقه‌یی چویرن آدملرك اخلاق واطوارندن آکلاشیله‌بیلیر ؛ چونکه پولتیقه امم وممالکك منافع عمومیه‌سندن زیاده ، بر قاچ شخصك منافع خصوصیه‌سنه تابعدر .

— تأسف اولنور که عالم سیاستده ناموس وحسن اخلاقه رعایت اولنمق عادت اولمامشدر . بر عادی آدم ، سوزنده ثابت طورمازسه ، اعتباردن دوشر ؛ بر دولتی اداره ایدن بر دیپلومات ، نه قدر زیاده یالان سویلرسه ، او قدر زیاده دیپلومات عد اولنور .

— زمانمزده هرکس احوال سیاسیه ایله مشغولدر ؛ بو مشغولیت کنجلره اکلنجه‌لرینی ، اختیارلره دردلرینی ، قادینلره اولرینك اداره‌سنی ، عابدلره عباد تلرینی ، تجارلره تعملرینی ، طبیبلره خسته لرینی اونوتدیریور .

— بیوك فکرلر بیوك روحلرده حاصل اولور .

— بر دولتك مغلوبیتنده قبوله مجبور اولدیغی معاهده بر زنجیردر . دشمنی بویله بر زنجیرله باغلایان بو زنجیرك قیرلماسنه دقت ایتملی ، ویاخود هیچ باغلامامالیدر ؛ چونکه زنجیری قیران آیی الك اول صاحبنی تپه‌لر .

— محاربه‌یه ختام ویرمك ایچون عقد اولنان معاهده نه غالبی خوشنود ایده‌بیلیر ، نه مغلوبی . محاربه‌یه جرأت ایدن قوم یا تماماً غالب ویاخود محو اولنجه‌یه قدر ثابت اولملیدر .

— مغلوبیتله قبول اولنان معاهده کسب قوتله منفسخ اولور .

—

بو دفعه اجرا اولنان استتستیقه نظراً پارس کتبخانه‌لرنده بولنان کتابلر ایکی ملیون اوچ یوز یتمش بش بیك جلده بالغ اولیورمش . بونلرك بر ملیون یدی یوز بیکی « بلیوتك ـ ناسیونال » تسمیه اولنان کتبخانهٔ عمومیه‌ده موجوددر .

بورسه

۲۴ تموز

		پاره	غروش
	سهام عمومیه صباح	۳۱	۱۲
	اقشام	۲۳	۱۲
	الك یوکسکی	۳۶	۱۲
	الك اشاغیسی	۳۳	۱۲
		سانتیم	فرانق
۱۸۶۲	استقراضی		۰۶۵
۱۸۶۵	«		۰۶۷
۱۸۶۹	«		۰۵۹
۱۸۷۲	«		۰۵۷
روم ایلی تمور یولی		۰۰	۰۲۷
یوزده طقوزله یونان استقراضی			۰۰۰
« سکزله	«		۰۰۰
لوندیوم		۰۰	۰۰

		عثمانلی لیرا
شرکت عمومیه	۰۵	۲
استانبول بانقه‌سی	۳۵	۲
اعتبار عثمانی	۱۶	۲
ترامو‌ی	۰۰	۱

آقچه فیئاتی

انکلیز لیراسی	۳۰	۱۱۰
یکرمی فرانقلق	۱۸	۸۸
پول ایمپریال	۱۰	۹۰
قره مجیج	۲۰	۵۱
مجیدیه فرق	۰۲	۱۰۳
بشلیك	۳۰	۱۰۷
متالیك	۳۰	۱۰۷
لیرای عثمانی (باقیرله)	۲۰	۱۴۰

اعلانات

مکتب سلطانی ایچون طقسان ایکی سنه‌سی ایلول ابتداسندن طقسان اوچ سنه‌سی اغستوس نهایتنه قدر یومی ایکیشر یوز قیه نان عزیزك نمونه‌سی وجهله و شرائط معلومه ایله بالمناقصه نهایت تموزك یکرمی سکزنجی کونی قرار قطعیسی ویریله‌رك قونطراتوسی اجرا قلنه‌جغندن اعطایه طالب اولانلرك تاریخ مزبوردن اول مکتب مذکور اداره‌سنه مراجعت ایلملری . ۳

کاوه

فاجعه ٥ فصل

محرری . ش . سامی

—

بو فاجعه ایران قدیم تاریخنده مشهور اولان ضحاك ماریك مظالمیله دمیرجی کاوه‌نك اختلال چیقارمسنی ، و ضحاکك قتلیله فریدونك تخته اجلاسنی مصوردر . فیئاتی ۸ غروشدر . هر کتاب صاتیلان محلارده بولنور .

« بسا » و « سیدی یحیی » نام فاجعه‌لر دخی بو فیئاتله او محلارده صاتلمقده در .

چنبرلی طاشده کتابجی جلیل اغانك ـ حاصلاتی عساکر شاهانه لوازماتنه اعانه اولمق اوزره ـ طبع ایتدیردیکی خریطه بر چاریك مجیدیه‌یه فروخت اولنمقده‌در .

صاحب امتیازی : ا . پاپا دو پلوس